

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

SOUBOR AUTORSKÝCH PLAKÁTŮ
Odsun německého obyvatelstva 1945

Jiří Císler

Plzeň 2018

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a grafika

Specializace Vizuální komunikace

Bakalářská práce

**SOUBOR AUTORSKÝCH PLAKÁTŮ
Odsun německého obyvatelstva 1945**

Jiří Císler

Vedoucí práce

doc. ak. mal. František Steker

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2018

**Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.
Plzeň, duben 2018**

.....

PODPIS AUTORA

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce **doc. ak. mal. Františku Stekerovi** za pravidelné konzultace a podporu při realizaci.

Za pomoc při rešerši, za poskytnutí cenných informací a nekonečné konzultace ke zpracovávaném tématu děkuji velkému znalci problematiky a lokálnímu patriotu **Jiřímu Kaprovi** z Nečtin.

OBSAH

1.	MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	2
2.	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	3
2.1	ZÁSADY ZPRACOVÁNÍ	3
3.	CÍL PRÁCE	5
4.	FORMA	6
4.1	PŘÍSTUP K FORMĚ	6
4.2	PŘÍSTUP K PROVEDENÍ	6
4.3	VÝCHODISKA	7
4.4	TYPOGRAFIE	7
4.5	BARVA, DOPLŇKY, TECHNICKÉ PROVEDENÍ	8
5.	SHRNUTÍ TÉMATU	9
5.1	DEMOGRAFICKÁ SITUACE V ČESKÉM POHRANIČÍ	9
5.2	ÚVAHY O POVÁLEČNÉM VYPOŘÁDÁNÍ	9
5.3	PRÁVNÍ ZAKOTVENÍ	10
5.4	PROVEDENÍ	10
5.5	STATISTIKA	11
6.	FINALIZOVANÁ PRÁCE	12
7.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	13
7.1	KE ZPRACOVÁVANÉMU TÉMATU	13
7.2	ODBORNÉ ZDROJE	14
8.	RÉSUMÉ	15
9.	SEZNAM PŘÍLOH	16

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Grafickým designem jsem se začal zabývat v polovině devadesátých let. Jsem původní profesí letecký mechanik, později jsem v rámci studia českého jazyka, literatury a historie na PedFUK začal pracovat jako redaktor v nakladatelství Paseka. Po odchodu z Paseky jsem začal se sazbou knih, a posléze, v Marseille, kde jsem žil v druhé polovině devadesátých let, jsem již naplno pracoval jako kreativní grafik v reklamní agentuře. Zásadním zlomem pro mě byl po návratu z Francie nástup do studia Side2¹ vedeného mj. Tomášem Machkem. Obsahová stránka designu, vyjádření informace jednoduchým a účinným způsobem a zároveň strohé vizuální provedení podporující obsah sdělení² – to byl moment, kde jsem se graficky v oboru našel.

Odložil jsem tehdy příručky o branding a síle loga společností, přestal jsem se zabývat marketingovou stranou problému, protože podle mého názoru marketing nikdy nic nikomu nevyřešil. Pracuji na studiu problematiky srozumitelnosti a intuitivity, a dlouholetý typografický výcvik je v tomto neocenitelným pomocníkem, protože se alespoň jednou složkou vizuality nemusím klopotně zabývat. Obsah sdělení, jeho vyjádření zůstává primárním cílem mých grafických snažení. Snad pro nedostatek výtvarného vzdělání v dětství (malovali jsme jen Aurory nebo továrny se šeríky, náš učitel výtvarky byl předním plzeňským expertem na kreslení Fučíka z profilu) mám tendence ke grafickému vyjadřování spíše verbálnímu, postavenému na pečlivém výběru slova, jeho kontextu, významu, než tomu obrazovému, tudíž tíhnu k typografickým řešením. O jemnosti pojetí barevnosti se mi postarala lehčí forma daltonismu³.

V poslední době mezi mé hlavní realizace jsou knihy, většinou literárněvědné publikace a bibliografie⁴. Stále se snažím i na poli infografiky⁵ a webdesignu⁶.

Cítím se více zprostředkovatelem informace, strukturálně uspořádaných dat, než čistým výtvarníkem či mistrem plakátu. Design je o funkci⁷, a můj strohý styl se jí pokouší uvést v život.

1 www.side2.cz

2 např. SUTNAR, Ladislav. *Design in Action*, Zurich: Lars Müller Publishers, reprint, 2015 (orig. 1961)

3 https://en.wikipedia.org/wiki/Color_blindness [20.4.2018]

4 např. <http://www.ipsl.cz/antologie> [20.4.2018]

5 <http://fb.cz/aktuality/vyrocnizpravy> [20.4.2018]

6 www.ipsl.cz

7 SUTNAR, L., c. d., str. a1–c14

2. TÉMA A DŮVODY JEHO VOLBY

Za téma mé bakalářské práce jsem zvolil reflexi jedné z kontroverzních etap naší novodobé historie: definitivní rozchod s německým etnikem na našem území a ukončení vzájemného soužití jeho řízeným odchodem.

Naše rodinná historie začíná v roce 1680, kdy němečtí řemeslníci, bratři Goorg a Wenzel Ziesler, přišli z Artois či jižních Flander, a usadili se na Domažlicku. Soudě dle obsese mužské části mé rodiny s určitým křestním jménem (jsem Jiří, syn Jiřího, syna Jiřího, syna Jiřího, syna Jiřího, a pak už nevím), předek bude asi ten první. Můj praděda se k české národnosti přihlásil až v půlce třicátých let. Údajně ho Němci prostě nějak štváli, a za okupace si tím pádem jako odpadlík a *volksveräter*⁸ užil svoje. Pradědkův impulzivní krok ale tak moji rodinu vyřadil ze seznamů, které se začaly sestavovat v roce 1945, a díky němu můžu tuto práci napsat.⁹

Téma odsunu Němců je velmi citlivé. Je to jeho kolizí s představami, které o sobě máme, uplatněním kolektivní viny na milióny spoluobčanů, emoce z pohledu na mozoly z práce na chalupě, která kdysi patřila nějakému Schmidtovi, i obavou, že ji třeba bude chtít vrátit, a vlastně i faktem, že odsun byl naším asi největším historickým vítězstvím nad „věčným nepřítelem“¹⁰.

Hodnocení této události kolísá od pomstychtivého zadostiučnění, přes lítost, vztek, či přehnaně idealizované představy o předválečném soužití. Poválečná doba, emoce z největšího a nejkrvavějšího konfliktu lidských dějin, mocenský nástup komunistické ideologie a další faktory halí téma do málo srozumitelné mlhy, z které občas vyšlehnou nějaká negativní emoce, jako v případě smutně proslulého inzerátu proti prezidentskému kandidátu¹¹ Schwarzenbergovi v roce 2013¹². Událost zůstává i po 72 letech názorově extrémně polarizující, a jen stěží lze nalézt ekvivalent, kde se tak diametrálně liší interpretace „lidová“ a historická.

2.1 ZÁSADY ZPRACOVÁNÍ

Od samého začátku jsem se chtěl vyhnout reakcím na excesy v období tzv. „divokých odsunů“ anebo mnichovské doby. Rozměr akce, při níž ze země zmizely tři milióny lidí mě ale stále nutil přemýšlet

8 Zrádce národa (něm.)

9 Rodinná historie pochází z doslechu a z neověřených genealogických bádání mého jmenovce Karla, bytem v Děčíně

10 Palackého koncepce českých dějin jako věčného zápasu demokratického slovanského a agresivního germánského živlu např. PALACKÝ, František. *Dějiny národu českého v Čechách i v Moravě*, díl 1., i dále.

11 https://zpravy.idnes.cz/adokat-zavadil-o-trestnim-oznameni-schwarzenberga-fwh-/domaci.aspx?c=A130125_181017_domaci_hv [20.4.2018]

12 viz příloha 1

o výroku připisovanému Kurtovi Tucholskému¹³ ... ve smyslu, že že sto lidí je tragédie, sto tisíc statistika. Obrovská čísla přesahující představivost mě dovedla k příkladu malé obce na plzeňsku, kde má naše škola shodou okolností dislokované pracoviště. Celostátní statistiky se díky dokumentům o odsunu nečtinských Němců z plaského archivu dostávají do uchopitelného rozsahu, a zároveň stojí jako případová studie tisíců podobných pohraničních obcí zasažených vírem událostí.

Není mým cílem tuto akci hodnotit, zda byla správná či špatná. Či kde, kdy, nebo jestli vůbec se stala ona mýtická „velká chyba“ po které naše dva národy k sobě už nenašly cestu. Úvahy tohoto typu jsou spekulace, které zhusta končí přisouzením oprávněnosti nehez-
kých kroků a rozhodnutí jedné či druhé straně.

V průběhu mých předchozích studií počátkem devadesátých let jsem strávil několik semestrů na katedře historie PedFUK pod vedením profesora Petra Čorneje. Pokud jsem si odtamtud něco odnesl, je to práce s fakty, s historickými daty, zbavená emocí a soudů. Podobně chci zpracovat i toto téma.

---

13 Kurt Tucholsky (1890–1935), německý novinář, satirik a spisovatel židovského původu. Autorství citátu, který se někdy připisuje i jiným, např. Stalinovi, se mi nepodařilo ověřit.

3. CÍL PRÁCE

Cílem je soubor plakátů B1 (707×1000 mm) s edukačním přesahem na téma **Odsun německého obyvatelstva 1945**. Chci ukázat jak byl odsun organizován, proveden, jak náš stát zasahoval do života lidí s kterými se rozhodl rozejít.

Čím více o odsunu budeme vědět, tím méně nás budou moci populisté všech barev i částí politického spektra děsit zkazkami o rušení Benešových dekretů¹⁴ a podobně. Odsun byl určitě noční můra pro všechny. Rád bych aby to tím také skončilo, a událost a její okolnosti už nebyly používané jako novodobý strašák, kdykoli se hodí do populace vnést něco hysterie. Zůstalo už jen málo odsunutých či pamětníků té doby... Události se odehrály před více než sedmdesáti lety.

---

14 Prezidentské dekrety těsně poválečné doby. Poskytly právní základ odsunu Němců dostupné online: <https://www.psp.cz/docs/laws/dek/> [20.4.2018]
Parlamentní knihovna jejich uvedení na www stránky Poslanecké sněmovny vtipně glosuje: *Dekrety prezidenta republiky (Benešovy dekrety) jsou jedním z nejcitovanějších právnických materiálů v současné politické praxi tu- i cizozemské. Bohužel se jejich význam degradoval na ty, které působí v současnosti určité problémy s Německem (či spíše některým Čechům s některými Němci a naopak) a jaksí se zapomíná na to, že v první fázi poválečného vývoje Československa nebylo ještě ustaveno Prozatímní Národní shromáždění a veškeré legislativní aktivity se prováděly prostřednictvím prezidentských dekretů. Proto vyšly v brněnském Ústavu pro soudobé dějiny AV v r. 1995 2 díly publikace Dekrety prezidenta republiky 1940–1945. Dokumenty, kde se každý zájemce může seznámit s genezí, vznikem, významem a účinností těchto dekretů.* [20.4.2018]

4. FORMA

4.1 PŘÍSTUP K FORMĚ

Plakát¹⁵ jako formu grafického vyjádření většinou nevyhledávám¹⁶, a přiznám se, že jsem ji právě proto, úmyslně jako výzvu, zvolil jako formát mé práce. Doba pokročila, ploch na výlep je poskrovnu, a umělecké plakáty¹⁷ zůstávají spíš jen úkolem pro studenty, zdobící chodby škol bez šance dalšího šíření. Prvoplánová jednoznačnost, typická pro plakát, by asi nebyla v případě tohoto tématu vhodná. Snažím se tedy hledat cesty jiné, které od diváka žádají čas, vůli poprat se i s větším množstvím prezentovaných dat a asi i chuť do složitosti problému vstoupit. Soubor plakátů, spíše edukačních panelů byl pojat jako komplexní, syrový průvodce událostí. Vizuelní provedení rezignuje na líbivost, ale stále chce zůstat v intencích grafického díla. Snažím se vytvořit soubor s jasně definovanou vizuelní surovostí dat, jmen, míst... Soubor kde informace divákovi poskytnou obraz doby, společnosti, složitosti problému, a zůstává jen na něm, jaký postoj k této události zaujme.

4.2 PŘÍSTUP K PROVEDENÍ

Po prvotních experimentech s infografikou jsem usoudil, že mě toto pojetí směřuje k uhlazenějšímu, spíše populárnějšímu projevu, než bylo z záměru, a proto se pojetí vydalo jiným směrem. Nápad prezentovat problém jako jakousi repliku kampaně nepřekročil stadium úvah.

Při hledání způsobu grafického vyjádření hrála zásadní roli historická rešerše k události. Díky nečtinskému písmákovi, panu Jiřímu Kaprovi, jsem obdržel dokumenty týkající se lokální organizace odsunu, jmenné seznamy pro transporty¹⁸, a ostatní byrokratické stopy. Když jsem spatřil reálná jména osob i s precizně přiřazeným číslem vagónem k transferu do americké okupační zóny, rozhodl jsem se, že se ta jména, alespoň některá, musí ve výstupu objevit. Seznamy jsou poslední stopou po rodinách, které v Nečninách žily po mnoho generací, stopou, která pro nás končí poslední zastávkou vlaku v některém bavorském městečku. Byli to oni a další milony jmen v seznamech, které vytvářely místní orgány, tedy vlastně sousedé, a zhusta i známí či přátelé odsunovaných.

Masivní množství dat, jmen a čísel soustředěných při přípravě bylo zároveň i pastí. Prvotní návrhy plakátů¹⁹ pracovaly se systémem, který jsem pro sebe pracovně nazval *cyberpunk*. Podobně jako hrdinové Gibsonových²⁰ novel by byl divák vystaven vizuelnímu ata-

15 KROUTVOR, Josef. *Poselství ulice z dějin plakátu a proměn doby*. Praha: Comet, 1991.

16 viz oddíl 1 této práce

17 např. ROSTOKA, Vladislav; JUNEK, Dušan. *Typografikum No 1*. Trnava: Veldan, 2016.

18 příloha 7

19 příloha 2 a 3

20 např. GIBSON, William. *Neuromancer*, Plzeň, Laser Books, 2010

ku dvou rovin, dvou proudů informací, které se navzájem doplňovaly, vysvětlovaly či konfrontovaly. Maximalistické pojetí²¹ ale nebylo uspokojivé. Princip dvou rovin byl zachován, ale bylo nutno drasticky snížit množství dat.

4.3 VÝCHODISKA

Rozhodl jsem se pracovat převážně typograficky, s důrazem na výběr prezentovaných materiálů a výroků. Infografiky byly zavržené jako příliš líbivé a fotografická dokumentace po určitém váhání nakonec byla zamítnutá také. Fotografie s sebou nese přílišný emoční náboj. Jako cenné se ukázaly faksimile dobových dokumentů²². Ve strojopisné sporosti²³ a úředním žargonu se nachází vizuální i emocionální náplň, kterou grafická zkratka nedokáže úplně nahradit.

4.4 TYPOGRAFIE

K typografii jsem se snažil přistupovat utilitárně. Chtěl jsem výsledek strohý, odosobněný, syrový. I když jsem se snažil vyhnout historizujícím vizuálním prostředkům, volba písma padla na grotesky, které jsou vlastně dobově zakotvené. Náhodně a zcela ironicky, František Štorm používá ke mnou zvolené abecedě na svých stránkách ukázkový text „*When looking for a neutral typeface with no historic reminders, we always end up with notorious designs made about 60 years ago.*“ (Kdykoli hledáme neutrální abecedu bez historizujících konotací, vždycky nakonec skončíme u profláklého designu, který vznikl před nějakými šedesáti lety)²⁴.

Výroky, hesla a titulky jsou na plakátech vyvedeny z písma **Trade Gothic**²⁵ v řezu Bold od designéra Jacksona Burkeho²⁶. Monolínearní grotesk, který má písmolijna Linotype ve svém katalogu již od jeho vzniku v roce 1948, je neutrální, elegantně tvarovaná abeceda s kondenzovanou šířkou znaku a výraznou střední písmovou výškou²⁷. Což je paradoxně škoda, protože Trade Gothic je na plakátech používán pouze ve verzálkách. Charakter velkých písem, tvarová specifika (například litery „S“), navíc s pocitem familiárního písmového designu prodchnutého nadčasovostí ukončily hledání vhodného typu v podstatě na první pokus.

Na ostatní texty, na seznamy, data a informace byla použita **Trivia Sans**²⁸ Františka Štorma²⁹ – možná nejméně osobitá a výrazná součást jeho písmového systému Trivia, který jinak zahrnuje i dva

---

21 Příloha 2

22 Příloha 5

23 Příloha 4

24 Příloha 9

25 <https://www.fonts.com/font/linotype/trade-gothic> [20.4.2018]

26 https://en.wikipedia.org/wiki/Jackson_Burke [20.4.2018]

27 Příloha 8

28 <https://www.stormtype.com/families/trivia-sans> [20.4.2018]

29 Štorm, František. *Eseje o typografii*. Praha: Revolver Revue, 2008.

druhy antikvy, egyptienku a další dva grotesky. Trivia Sans je jednoduché bezpatkové písmo bez nadbytečných ozdob a schválností, kterými je autor proslulý³⁰. Má skvělou čitelnost v malých stupních, velkou znakovou sadu, širokou škálu řezů a, jak je u stormtype zvykem, je plně vybavení všemi druhy číslic. Kvalitní kresba i v super-tučných řezech a škála jemně odstupňovaných tlouštěk byly hlavní důvody pro volbu Trivia Sans.

4.5 BARVA, DOPLŇKY, TECHNICKÉ PROVEDENÍ

Jako barevnou škálu jsem zvolil jednoduchý koncept černé a tmavě červené barvy. Červené titulky jsou ovlivněné efektem „Násobit“, který digitálně simuluje přetisk přímých barev na tradičních tiskových strojích, a který umožnil volnější kompozici bez rizika znečištění textu pod barevným tiskem a také pomohl pocitu vzájemného prolínání obou rovin informace.

Během příprav byla vytvořena brožurka, která sloužila k testování nápadů a různých vizuálních řešení. Bylo jí využito i pro tiskové zkoušky a testování čitelnosti limitních velikostí písma. Po nutných začišťovacích zásazích jsem nakonec usoudil, že ji po doplnění bibliografie k souboru plakátů připojím jako kapesní součást plakátového souboru. Obálka je z průmyslového kartonu, potisknutá sítotiskem. Vazba je reminiscencí na nehezke sešity našich otců, které ale několikanásobně přetrvaly ty naše. Knižní blok je vyveden digitálním tiskem na bezdřevý papír 120 nebo 135 g/m².

Tisk plakátů byl proveden na velkoformátovém tiskovém stroji HP DesignJet 5200 na papír HP Heavyweight Matte 200 g/m². Zkoušky na nenatírané papíry postrádající firemní ICC profily dopadly kvalitativně neuspokojivě. Bezproblémové sloučení průhledností (efekt „Násobit“) bylo zajištěno v RIPu Onyx Production House.

---

³⁰ srovnání např. *Academie* Josefa Týfy se Štormovou digitalizací *Academica* zřetelně ukazuje na velké tvarové přízpůsobení Štormově představě.

5. SHRNUÍ TĚMATU

Během studia dostupných historických pramenů se ustanovil můj přístup ke zpracování problematiky. Odsun sám byl pečlivě organizovanou záležitostí, která byla vázaná na důslednou právní přípravu. Tematicky jsou plakáty řazeny dle událostí a dokumentů, které bych na tomto místě rád zmínil a tím vysvětlil jejich vliv na samotné plakáty.

Rozhodl jsem se, že v rámci statistik a rešerší a i výstupu se nebudu zabývat Slovenskem, protože se nacházelo ve zcela odlišné situaci vůči českým zemím. Slovenští Maďaři, hlavní subjekt odsunu, se v tehdejší Československu z větší části ocitli nevědomky po arbitrážním stanovení jihoslovenské hranice v roce 1919³¹. Čeští Němci zde žili po několik století.

5.1 DEMOGRAFICKÁ SITUACE V ČESKÉM POHRANIČÍ.

Většina německého etnika (Němců bylo v roce 1945 u nás přes 3 000 000) žila v pohraničních oblastech země³². Sudety (v poválečném Československu toto slovo bylo zakázáno používat) byly oblasti, kde počet Němců zřetelně převyšoval českou populaci³³. Po záboru pohraničí na základě Mnichovské dohody bylo tanním Němcům automaticky přiděleno říšské občanství³⁴. Jako občanům Říše se jim nevyhnula povinnost narukovat do vojenských složek. Odhaduje se, že do vojenské služby nastoupilo postupně okolo půl milionu českých Němců. Nevrátilo se jich přibližně 180 000³⁵.

5.2 ÚVAHY O POVÁLEČNÉM VYPOŘÁDÁNÍ

Londýnská Československá vláda od samého počátku svého fungování kalkulovala s poválečným odsunem určité části Němců, především těch aktivně angažovaných v říšských a sudetoněmeckých strukturách a jinak neloajálních. Dle prvotních odhadů zamýšlela vláda vypovědět milion Němců³⁶. Počty plánovaných odsunutých se postupně zvětšovaly, a přibližně kolem roku 1943 už dosahovaly dvou milionů. Zbývající, by krom padlých během porevoluční pomsty měl být umístěn do vnitrozemí a asimilován – tj. počestěn.³⁷ Ke konci války se již nepočítalo ani s nimi. Československá exilová vláda tou dobou upouští od rozlišování Němců na základě loajality, a začíná ve velkém uplatňovat princip kolektivní viny. Od osvobození

31 KLIMEK, Antonín. *Velké dějiny země Koruny české XIII*. Praha, Paseka, 2000. str.

32 ARBURG, Adrian von; STANĚK, Tomáš (edd.). *Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945–1951*, Díl I., Středokluky: Zdeněk Susa, 2010. str. 39–43

33 tamtéž, str. 30, 31

34 tamtéž, str. 43

35 tamtéž, str. 45

36 tamtéž, str. 202

37 tamtéž, str. 208

v květnu 1945 vrcholní politici už dávali jasně najevo, že se s Němci u nás již nepočítá³⁸.

5.3 PRÁVNÍ ZAKOTVENÍ

V během války a v podstatě až do roku 1946 byla vláda legislativně vykonávaná pomocí tzv. prezidentských dekretů³⁹. Tato forma umožnila přejít neexistenci zákonodárného shromáždění. Prezident Beneš jen v roce 1945 vydal 143 dekretů. Dekrety měly různou náplň a rozličný dopad, stanovovaly zřizování státních organizací, i filharmonických orchestrů či odměňování učitelů. Některé byly s ústavní platností a právně zakotvily plánovaný odsun.

Šlo především o: stanovení kategorie státně nespolehlivých osob (všechny osoby německého a maďarského původu)⁴⁰, následně rozhodly o plošném odnětí jejich občanských práv a občanství⁴¹. Majeť osob nespolehlivých (kromě osobního) byl vyvlastněn⁴² a znárodněn, a byla stanovena jejich pracovní povinnost⁴³. Osoby státně nespolehlivé byly vystěhovány z domů, a soustředěny do místně zřizovaných pracovních táborů⁴⁴. Jejich režim včetně stravování podléhal normám týkajících se válečných zajatců. Zároveň probíhal přezkum německých obyvatel z hlediska loajality. Vybraným rodinám bylo dovoleno zůstat v zemi⁴⁵.

5.4 PROVEDENÍ

na základě Směrnice k provádění soustavného odsunu Němců (čj. B – 300/1990 – 45)⁴⁶ byl stanoven obecný postup pro odsun německého obyvatelstva. Rámec spočíval ve shromáždění, odevzdání ceností a peněz, vytvoření místních seznamů pro transport a s vybavením nutným zdravotním vybavením a jídlem na tři dny se pak obyvatelé odváželi do konečných destinací (zhruba 2/3 americká okupační zóna, 1/3 sovětská). V průvodních dokumentech, připravených v angličtině či ruštině se někdy uvádělo zaměstnání, vždy byli ale označeni členové NSDAP a SdP⁴⁷. Za „odsuvnou jednotku“ byla stanovena rodina, rodinní příslušníci tedy nebyli od sebe separováni⁴⁸. Množství a váha osobních věcí byla ponechána na rozhodnutí místních orgánů. Váha osobního zavazadla byla mezi 30 a 100 kg

38 Citát použitý na plakátu č. XXX pochází od Prokopa Drtiny. in: DRTINA, Prokop. *Československo můj osud*, sv. 2, kniha 1, Praha: Melantrich 1992. str. 63-64. Citát Edvarda Beneše z Tábora dne 16.6. 1945 na plakátu XXX: BENEŠ, Edvard. *Odsun Němců z Československa*, Praha: Dita 2000. str. 148.

39 viz pozn. 14

40 5/1945 Sb., dostupné online: <https://www.psp.cz/docs/laws/dek/51945.html> [20.4.2018]

41 33/1945 Sb., dostupné online: <https://www.psp.cz/docs/laws/dek/331945.html> [20.4.2018]

42 12/1945 Sb., dostupné online: <https://www.psp.cz/docs/laws/dek/121945.html> [20.4.2018]

43 71/1945 Sb., dostupné online: <https://www.psp.cz/docs/laws/dek/711945.html> [20.4.2018]

44 viz příloha 5

45 viz příloha 10

46 viz příloha 11

47 viz příloha 7

48 Směrnice (čj. B – 300/1990 – 45), Praha, Ministerstvo vnitra, 1945. str. 3

na osobu⁴⁹. Transport byl zajištěn standardními uzavřenými nákladními vagóny Československých drah. Na vagón bylo stanovena kapacita 30 osob. Odsunový vlak měl 40 standardních nákladních a jeden zdravotní vagón. Kapacita vlaku byla 1200 osob⁵⁰.

5.5 STATISTIKA

Mezi 24. 1. a 29. 10. 1946 odvezlo 1647 vlaků, 960 automobilů a 12 lodí celkem 2256 000 lidí⁵¹.

K tomuto číslu je ještě potřeba připočítat neznámý počet uprchlíků z konce války, kteří se snažili dostat z okupovaných do německých zemí v obavě z pomsty, dalších odhadem 600 000 osob vyhnaných v období „divokých odsunů“, a asi 20 000 obětí na životech během divokých odsunů či retribučních excesů českého obyvatelstva⁵².

Na našem území zůstalo v listopadu 1946 na 170 000 obyvatel německé národnosti⁵³.

---

49 zápis z 3. dubna 1946 určuje váhu zavazadel. viz příloha 12. zdroj: SOKA Plzeň-sever se sídlem v Plasích. fond: Okresní úřad Kralovice

50 tamtéž

51 https://cs.wikipedia.org/wiki/Vys%C3%ADlen%C3%AD_N%C4%99mc%C3%BD_z_%C4%8Ceskoslovenska [20.4.2018]

52 ARBURG, Adrian von; STANĚK, Tomáš (edd.). *Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945–1951*, Díl II. sv. 1, Středokluky: Zdeněk Susa, 2011, str. 132

53 https://cs.wikipedia.org/wiki/Vys%C3%ADlen%C3%AD_N%C4%99mc%C3%BD_z_%C4%8Ceskoslovenska [20.4.2018]

6. FINALIZOVANÁ PRÁCE

Plakáty přinášejí souhrn informací a hlavně se snaží menším měřítkem západočeských Nečtin naznačit rozměr a důsledek celého odsunu.

Výroky prezidenta Beneše o odgermanizování všeho (považuji ho za decentnější, než ten o vylikvidování německého problému) dávám do kontextu Nečtin, co vlastně tato slova, určená našťvaným lidem na náměstí znamenala... V případě Nečtin je „odgermanizací“ míněno 96 % populace obce. Na infografice západočeských měst⁵⁴ je pak ukázán výsledek odsunu, který vlastně drasticky změnil i města samotná (Chomutov, Děčín, Stříbro...) a po odchodu německých obyvatel následoval jejich pád z celostátně významných center průmyslu a řemesel do regionální průměrnosti okresních středisk. Odsun samotný ve svém důsledku v Nečtinách přinesl asanaci třetiny obce, stavení, ve kterých nikdo nebydlel, a která nebyla tedy udržovaná⁵⁵. Z dokumentů se mi nezdařilo zrekonstruovat kompletní seznam odsunutých nečtinských obyvatel, ti odjeli celkem ve čtyřech transpotech, a dokumenty jsem neměl všechny k dispozici. Tak jsem alespoň na jednom plakátu ukázal na seznamech účastníků druhého transportu (který se týkal nejen Nečtin, ale i okolních obcí) kolik lidí to vlastně znamenalo⁵⁶. Členy NSDAP a SdP, kteří byli v manifestech pečlivě označeni, jsem podtrhl. Závěrečné plakáty shrnují statistiku odsunu a demografickou situaci po odjezdu posledního z vlaků.

soubor plakátů je uzavřen epitafem:

Co je mi nejvíce líto, je fakt, že po tom, co jsme těm lidem všechno sebrali, co jsme je poslali pryč do země, se kterou kromě jazyka neměli nic společného, že po tom všem v nás ještě zůstala obrovská nenávist. To je bohužel věc, kterou ani po čtvrtstoletí grafické praxe nedokážu vizuálně vyjádřit.⁵⁷

⁵⁴ podle ARBURG, A.; STANĚK, T. c. d., Díl I., str. 61

⁵⁵ podle rukopisných podkladů sestavených Jiřím Kaprem

⁵⁶ příloha 16

⁵⁷ příloha 21

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

7.1 KE ZPRACOVÁVANÉMU TÉMATU

LITERATURA

- KLIMEK, Antonín. *Velké dějiny zemí Koruny české XIII*. Praha, Paseka, 2000. ISBN 978-80-7185-328-3
- ARBURG, Adrian von; STANĚK, Tomáš (edd.). *Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945–1951*, Díl I., Středokluky: Zdeněk Susa, 2010, ISBN 978-80-86057-66-8
- ARBURG, Adrian von; STANĚK, Tomáš (edd.). *Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945–1951*, Díl II. sv. 1, Středokluky: Zdeněk Susa, 2011, ISBN 978-80-86057-66-8
- ARBURG, Adrian von; STANĚK, Tomáš (edd.). *Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945–1951*, Díl II. sv. 3, Středokluky: Zdeněk Susa, 2010, ISBN 978-80-86057-66-8
- BRANDES, Detlef. *Cesta k vyhnání 1938 – 1945: plány a rozhodnutí o transferu Němců z Československa a Polska*. Praha: Prostor, 2002.
- DRTINA, Prokop. *Na soudu národa. Tři projevy ministra spravedlnosti Dr. Prokopa Drtiny o činnosti mimořádných lidových soudů a Národního soudu*. Praha: Ministerstvo spravedlnosti, 1947
- DRTINA, Prokop. *Československo můj osud*, sv. 2, kniha 1, Praha: Melantrich 1992.
- BENEŠ, Edvard. *Mnichovské dny*, Praha: Naše vojsko 2004
- BENEŠ, Edvard. *Odsun Němců z Československa*, Praha: Dita 2000
- ARBURG, Adrian von. *Komplex odsunu*, in *Soudobé dějiny XII / 3–4*, Praha, ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2005, dostupné online http://www.usd.cas.cz/wp-content/uploads/sd_3_4_2005.pdf [20.4.2018]
- ARBURG, Adrian von; STANĚK, Tomáš. *Organizované divoké odsuny? Úloha ústředních státních orgánů při provádění „evakuace“ německého obyvatelstva (květen až září 1945)*, in *Soudobé dějiny XII / 3–4*, Praha, Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2005, dostupné online http://www.usd.cas.cz/wp-content/uploads/sd_3_4_2005.pdf [20.4.2018]
- BOHUSLAVOVÁ, Renáta. *Odsun/vyhnání sudetských Němců v reflexi dobového tisku a v české poválečné literatuře*, Bakalářská práce, Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav české literatury a komparatistiky, 2014, dostupné online: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/130139916> [20.4.2018]
- NYKODÝMOVÁ, Milena. *Právní aspekty odsunu českých Němců*, Diplomová práce, Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, katedra Ústavního práva, 2009, dostupné online: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120117184> [20.4.2018]
- PALACKÝ, František. *Dějiny národu českého v Čechách i v Moravě*, díl 1. Praha: Ottovo nakladatelství, 2016. ISBN 978-80-7451-585-9

ZDROJE A ARCHIVY

Archiv Jiřího Kapra, Nečtiny
SOKA Plzeň-sever se sídlem v Plasích. fond: Okresní úřad Kralovice

INTERNETOVÉ ZDROJE

- Dekrety prezidenta republiky, dostupné online: <https://www.psp.cz/docs/laws/dek/> [20.4.2018]
- Zákon o právnosti jednání souvisejících s bojem o znovunabytí svobody Čechů a Slováků , dostupné online: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1946-115> [20.4.2018]
- Wikipedia: Vyhnání Němců z Československa, dostupné online https://cs.wikipedia.org/wiki/Vys%C3%ADlen%C3%AD_N%C4%9Bmc%C5%99_z_%C4%8Ceskoslovenska [20.4.2018]
- Český statistický úřad: dostupné online: <https://www.czso.cz> [20.4.2018]
- Wikipedia: dostupné online: <http://www.wikipedia.com> [20.4.2018]

7.2 ODBORNÉ ZDROJE

- ROSTOKA, Vladislav; JUNEK, Dušan. *Typografikum No 1*. Trnava: Veldan, 2016. ISBN 978-80-971509-1-4
- TYLOVÁ, Barbora Toman (ed). *Jde o to, aby o něco šlo: Typograf Oldřich Hlavsa*. Praha, Brno: Akropolis, UMPRUM, 2015. ISBN 978-80-7470-055-2
- GLASER, Milton. *Kunst ist Arbeit*. Hamburk: Gingko Press, 2000. ISBN 3-927258-85-7
- KROUTVOR, Josef. *Poselství ulice z dějin plakátu a proměn doby*. Praha: Comet. 1991.
- TIMOTHY, Samara., *Grafický design: Základní pravidla a způsoby jejich porušování*, Praha: Slovart, s.r.o., 2008. ISBN 978-80-7391-030-3
- SUTNAR, Ladislav., *Design in Action*, Zurich: Lars Müller Publishers, reprint, 2015 (orig. 1961) ISBN 978-3-03788-424-2
- ŠTORM, František. *Eseje o typografii*. Praha: Revolver Revue, 2008. ISBN 978-80-87037-15-7

INTERNETOVÉ ZDROJE

- Fonts.com, store from Monotype: dostupné online: <http://www.fonts.com> [20.4.2018]
- FontShop International. dostupné online: <http://fontshop.com> [20.4.2018]
- Storm Type Foundry, dostupné online: <http://www.stormtype.com> [20.4.2018]
- Side2, graphic design, dostupné online: <http://www.side2.cz> [20.4.2018]

8. RÉSUMÉ

In my bachelor work, I have tried to create a series of idea posters concerning one of the most controversial events in modern Czech history: Expatriation of the German population after the World War II. In a space of a little over a Year the entire German minority, counting about 3.2 million souls was in 95% expropriated, concentrated in the labour camps and later transferred to occupation zones in today's Germany.

After long and laborious research in the literature and internet-published documents I have resulted to show the event in bringing the scale down in an example of little west-bohemian town Nečtiny, population cca 850.

I have resigned on fancy looking infographics and simplified messages, and tried to bring the viewer into the stream of information, statistics and quotations from the time of the events. There was the time, when no-one was innocent, or righteous, the emotional post-war Bohemia is hard to explain for anyone who did not live in the era. So I have decided to simplify the design on two sans-serif typefaces and merely two colours. Photographs from the events were rejected as containing too much emotions. Author wanted to keep unemotional, austere distance and just let the statistics and the contemporary lawyers and politicians to make the final picture.

Even after more than 70 years after the events, these are still dividing for the society, and I wanted the viewer to better understand how the things happened.

9. SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA 1 inzerát proti kandidátovi na prezidenta, 2013

PŘÍLOHA 2 prvotní verze plakátů před redukcí množství informací

PŘÍLOHA 3 prvotní verze plakátů před redukcí množství informací

PŘÍLOHA 4 výzva z maněťínského kina, 1945

**PŘÍLOHA 5 zřizovací dokument internačního pracovního tábora
pro Němce v Nečtinách, 1945**

PŘÍLOHA 6 nerealizovaný návrh

**PŘÍLOHA 7 jmenný seznam v průvodním dokumentu druhého transportu
Němců z Nečtin a okolí, vagón č. 22, 1946**

PŘÍLOHA 8 Trade Gothic Bold

PŘÍLOHA 9 Trivia Sans

PŘÍLOHA 10 jmenný seznam s potvrzením loajality u rodin, které byly vyřazeny z odsunu, 1945

**PŘÍLOHA 11 Směrnice (čj. B – 300/1990 – 45) k provádění soustavného odsunu (transferu)
Němců z Československé republiky, 1945**

PŘÍLOHA 12 zápis z technické přípravy na odsun, 1946

PŘÍLOHA 13—23 realizované plakáty č. 1—11

NEVOLTE

Karla Schwarzenberga

- řekl, že by měl být prezident Eduard Beneš podle dnešních zákonů postaven před Haagský tribunál pro válečné zločince
- děkuje za podporu představiteli Sudetendeutsche Landsmannschaftu Berndu Posseltovi
- považuje poválečný odsun Němců za nespravedlivý, aniž bere na zřetel Mnichovský diktát, okupaci Československa a statisíce českých obětí II. světové války
- považuje „Benešovy dekrety“ za neplatné a tím připravuje půdu pro vrácení majetku potomkům válečných zločinců

PŘÍLOHA 1

inzerát proti kandidátovi na prezidenta, 2013

obsahem inzerátu je v podstatě jen touha vyvolat strach vybájenou revizí prezidentských dekretů a zmíněním Sudetských Němců (pro jistotu v němčině). To vše 67 let po událostech.

zdroj: internet

PREZIDENTSKÉ DEKRETY 1945

1/1945 Sb. částka 1: Ústavní dekret prezidenta republiky o nové organizaci vlády a ministerstev v době přechodné
3/1945 Sb. částka 2: Dekret prezidenta, kterým se mění a doplňují některá ustanovení vojenského trestního zákona a branného zákona
5/1945 Sb. částka 4: Dekret prezidenta o neplatnosti některých majetkových právních jednání z doby nespokojení a o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, židů a kolaborantů a některých organizací a ústavů
8/1945 Sb. částka 5: Dekret prezidenta o jmenování a povolení nemovitosti Svazu sovětských socialistických republik jako projevu díky
12/1945 Sb. částka 7: Dekret prezidenta o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa
16/1945 Sb. částka 9: Dekret prezidenta o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomaháčů a o mimořádných lidových soudech
17/1945 Sb. částka 9: Dekret prezidenta o Národním soudu
19/1945 Sb. částka 10: Dekret prezidenta o Sbírce zákonů a nařízení republiky Československé
20/1945 Sb. částka 10: Ústavní dekret prezidenta o prozatímním výkonu moci zákonodárné
21/1945 Sb. částka 10: Ústavní dekret prezidenta o výkonu moci zákonodárné v přechodném období
22/1945 Sb. částka 10: Ústavní dekret prezidenta o vyhlášení právních předpisů, vydaných mimo území republiky Československé
25/1945 Sb. částka 12: Dekret prezidenta o sjednocení celního práva na území republiky Československé
26/1945 Sb. částka 12: Dekret prezidenta o zrušení zákona ze dne 9. července 1945
27/1945 Sb. částka 13: Dekret prezidenta o jednotném řízení vnitřního osídlení
28/1945 Sb. částka 14: Dekret prezidenta o osídlení zemědělské půdy Němců, Maďarů a jiných nepřátel státu českými, slovenskými a jinými slovenskými zemědělci
33/1945 Sb. částka 17: Ústavní dekret prezidenta o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské
35/1945 Sb. částka 18: Dekret prezidenta o přechodném omezení výplat vkladů u peněžních ústavů (peněžních podniků) v pohraničním území
36/1945 Sb. částka 18: Dekret prezidenta o plnění závazků znejících na české měně
38/1945 Sb. částka 19: Dekret prezidenta o přísném trestání drancování
39/1945 Sb. částka 19: Dekret prezidenta o dočasné příslušnosti ve věcech náležejících soudům porotním a kmetským
47/1945 Sb. částka 23: Ústavní dekret prezidenta o Prozatímním Národním shromáždění
50/1945 Sb. částka 24: Dekret prezidenta o opatřeních v oblasti filmu
52/1945 Sb. částka 25: Dekret prezidenta o zatímním vedení státního hospodářství
53/1945 Sb. částka 25: Dekret prezidenta o odčinění křivd československým veřejným zaměstnancům
54/1945 Sb. částka 26: Dekret prezidenta o přihlašování a zjišťování válečných škod a škod způsobených mimořádnými poměry
56/1945 Sb. částka 27: Dekret prezidenta o úpravě platu prezidenta Československé republiky
57/1945 Sb. částka 27: Dekret prezidenta o platu a o čínovním a reprezentačním přídatku členů vlády
58/1945 Sb. částka 27: Dekret prezidenta o platovém přídatku státním a některým jiným veřejným zaměstnancům
59/1945 Sb. částka 27: Dekret prezidenta, jímž se zrušují jmenování veřejných zaměstnanců z doby nespokojení
60/1945 Sb. částka 28: Ústavní dekret prezidenta o přípravě provedení smlouvy mezi Československou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o Zakarpatské Ukrajině ze dne 29. června 1945
62/1945 Sb. částka 29: Dekret prezidenta o úpravě v trestním řízení soudním
63/1945 Sb. částka 29: Dekret prezidenta o Hospodářské radě
66/1945 Sb. částka 30: Dekret prezidenta o Uředním listě republiky Československé
67/1945 Sb. částka 31: Dekret prezidenta, jímž se obnovuje činnost disciplinárních a kvalifikačních komisí pro veřejné zaměstnance a zrušují se předpisy o omezení opravných prostředků
68/1945 Sb. částka 31: Dekret prezidenta o reaktivaci veřejných zaměstnanců
69/1945 Sb. částka 31: Dekret prezidenta o přeložení vysoké školy báňské z Příbramě do Moravské Ostravy
71/1945 Sb. částka 32: Dekret prezidenta o pracovní povinnosti osob, které pozbyly československého státního občanství
73/1945 Sb. částka 34: Dekret prezidenta, kterým se mění a doplňuje platový zákon ze dne 24. června 1926, č. 103 Sb., pokud jde o profesory vysokých škol a vysokoškolské asistenty
74/1945 Sb. částka 34: Dekret prezidenta o reaktivaci a o opětném ustanovení provdaných žen ve veřejné službě
76/1945 Sb. částka 35: Dekret prezidenta o požadování dopravních prostředků po dobu mimořádných hospodářských poměrů
77/1945 Sb. částka 35: Dekret prezidenta o některých opatřeních k urychlení nakládky a vykládky zboží v železniční dopravě
78/1945 Sb. částka 35: Dekret prezidenta o přechodném finančním zabezpečení hospodářských podniků
79/1945 Sb. částka 36: Dekret prezidenta o zatímní úpravě soudnictví v zemích České a Moravskoslezské
80/1945 Sb. částka 37: Dekret prezidenta o opětném zavedení stredoevropského času
81/1945 Sb. částka 38: Dekret prezidenta o některých opatřeních v oboru spolkovém
82/1945 Sb. částka 38: Dekret prezidenta o základní náhradě za některé válečné škody majetkové
83/1945 Sb. částka 38: Dekret prezidenta o úpravě branné povinnosti osob povolovaných jakož i dobrovolně nastoupivších do činné služby
84/1945 Sb. částka 38: Dekret prezidenta o přechodné úpravě dalky přesnocení služby
85/1945 Sb. částka 39: Dekret prezidenta, kterým se ruší smlouva na státních středních školách
86/1945 Sb. částka 39: Dekret prezidenta o znovuvybudování finanční stráže v zemích České a Moravskoslezské a o úpravě některých služebních a platových poměrů příslušníků finanční stráže
88/1945 Sb. částka 40: Dekret prezidenta o všeobecné pracovní povinnosti
89/1945 Sb. částka 40: Dekret prezidenta o vyznamenáních za zásluhy o výstavbu státu a za vynikající pracovní výkony
90/1945 Sb. částka 41: Dekret prezidenta o úpravě některých organizačních a služebních otázek v oboru soudnictví
91/1945 Sb. částka 42: Dekret prezidenta o obnovení československé měny
93/1945 Sb. částka 44: Dekret prezidenta o prozatímních opatřeních v oboru veřejno-právního sociálního pojištění
94/1945 Sb. částka 44: Dekret prezidenta o úpravě některých otázek organizace a služebních a platových poměrů sboru uniformované vězeňské stráže
95/1945 Sb. částka 45: Dekret prezidenta o přihlášení vkladů a jiných peněžních pohledávek u peněžních ústavů, jakož i životních pojištění a cenných papírů
96/1945 Sb. částka 45: Dekret prezidenta o zřízení pobočky lékařské fakulty University Karlovy v Hradci Králové
97/1945 Sb. částka 46: Dekret prezidenta, kterým se mění a doplňují ustanovení o zvláštní dani výdělkové
98/1945 Sb. částka 46: Dekret prezidenta o přechodných opatřeních v oboru daně z obrátu
99/1945 Sb. částka 46: Dekret prezidenta o úpravě přímých daní za kalendářní roky 1942 až 1944 a o úpravě poplatků a daní obchodových
100/1945 Sb. částka 47: Dekret prezidenta o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků
101/1945 Sb. částka 47: Dekret prezidenta o znárodnění některých podniků průmyslu potravinářského
102/1945 Sb. částka 47: Dekret prezidenta o znárodnění akciových bank
103/1945 Sb. částka 47: Dekret prezidenta o znárodnění soukromých pojišťoven
104/1945 Sb. částka 47: Dekret prezidenta o závodních a podnikových radách
105/1945 Sb. částka 48: Dekret prezidenta o očistných komisích pro přezkoumání činnosti veřejných zaměstnanců
106/1945 Sb. částka 48: Dekret prezidenta o platech členů Prozatímního Národního shromáždění
107/1945 Sb. částka 48: Dekret prezidenta o přechodné úpravě poplatkové rovnosti ekvivalentu v zemích České a Moravskoslezské
108/1945 Sb. částka 48: Dekret prezidenta o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondch národní obnovy
109/1945 Sb. částka 49: Dekret prezidenta o řízení výroby
110/1945 Sb. částka 49: Dekret prezidenta o organizaci lidové a umělecké výroby
112/1945 Sb. částka 50: Dekret prezidenta o správě soudních věznic a trestních ústavů
113/1945 Sb. částka 50: Dekret prezidenta o úpravě, řízení a kontrole zahraničního obchodu
114/1945 Sb. částka 50: Dekret prezidenta o zřízení nových ředitelství pošt a o úpravě zemích České a Moravskoslezské
115/1945 Sb. částka 50: Dekret prezidenta o hospodaření uhlím a palivovým dřívím
116/1945 Sb. částka 50: Dekret prezidenta o změně zákona ze dne 25. června 1926, č. 122 Sb., a vládní nařízení ze dne 17. července 1928, č. 124 Sb., o úpravě platů duchovenstva církví a náboženských společností státem uznávaných případně recipovaných, a o platovém přídatku k nejnižšímu ročnímu příjmu duchovenstva
117/1945 Sb. částka 51: Dekret prezidenta, kterým se upravují ustanovení o prohlášení za mrtvého
118/1945 Sb. částka 51: Dekret prezidenta o opatřeních v řízení výrobního hospodářství
119/1945 Sb. částka 51: Dekret prezidenta o přechodné úpravě vojenského trestního řádu
120/1945 Sb. částka 51: Dekret prezidenta o přechodné úpravě vojenského polního trestního řízení
121/1945 Sb. částka 52: Dekret prezidenta o územní organizaci správy, vykonávané národními výbory
122/1945 Sb. částka 53: Dekret prezidenta o zrušení německé university v Praze
123/1945 Sb. částka 53: Dekret prezidenta o zrušení německých vysokých škol technických v Praze a v Brně
124/1945 Sb. částka 53: Dekret prezidenta o některých opatřeních ve věcech knihovních
125/1945 Sb. částka 53: Dekret prezidenta o zřízení Svazu brannosti
126/1945 Sb. částka 53: Dekret prezidenta o zvláštních nucených pracovních oddílech
127/1945 Sb. částka 53: Dekret prezidenta o zřízení vysoké školy Akademie musických umění v Praze
128/1945 Sb. částka 54: Dekret prezidenta o zatímní územní organizaci některých finančních úřadů a změnách s tím spojených v zemích České a Moravskoslezské
129/1945 Sb. částka 55: Dekret prezidenta o státním orchestru Česká filharmonie
130/1945 Sb. částka 55: Dekret prezidenta o státní péči osvětové
131/1945 Sb. částka 55: Dekret prezidenta o vybudování Akademického domu – Památníku 17. listopadu
132/1945 Sb. částka 55: Dekret prezidenta o vzdělání učitelstva
133/1945 Sb. částka 56: Dekret prezidenta, kterým se zřizuje Výzkumný ústav pedagogický Jana Amose Komenského
135/1945 Sb. částka 56: Dekret prezidenta o zřízení pobočky lékařské fakulty university Karlovy v Plzni
137/1945 Sb. částka 57: Ústavní dekret prezidenta o zajištění osob, které byly považovány za státně nespolehlivé, v době revoluční
138/1945 Sb. částka 57: Dekret prezidenta o trestání některých provinění proti národní cti
139/1945 Sb. částka 57: Dekret prezidenta o přechodné úpravě právních poměrů Národní banky Československé
140/1945 Sb. částka 57: Dekret prezidenta o zřízení Vysoké školy politické a sociální v Praze
143/1945 Sb. částka 58: Dekret prezidenta o omezení žalobního práva v trestním řízení

dekrety prezidenta republiky, je označení dekretů vydaných v exilu prezidentem Československé republiky Edvardem Benešem během druhé světové války a krátce po jejím skončení na osvobozeném území Československa po dobu, kdy nebylo možné vykonávat zákonodárnou moc skrze Národní shromáždění. Prezident vydal ústavní dekrety a příkazy ústavních zákonů a dekrety, které mají sílu zákona. Ve Sbírce zákonů bylo publikováno 88 dekretů prezidenta a 7 dekretů bylo dodatečně republikovány.

PŘÍLOHA 2

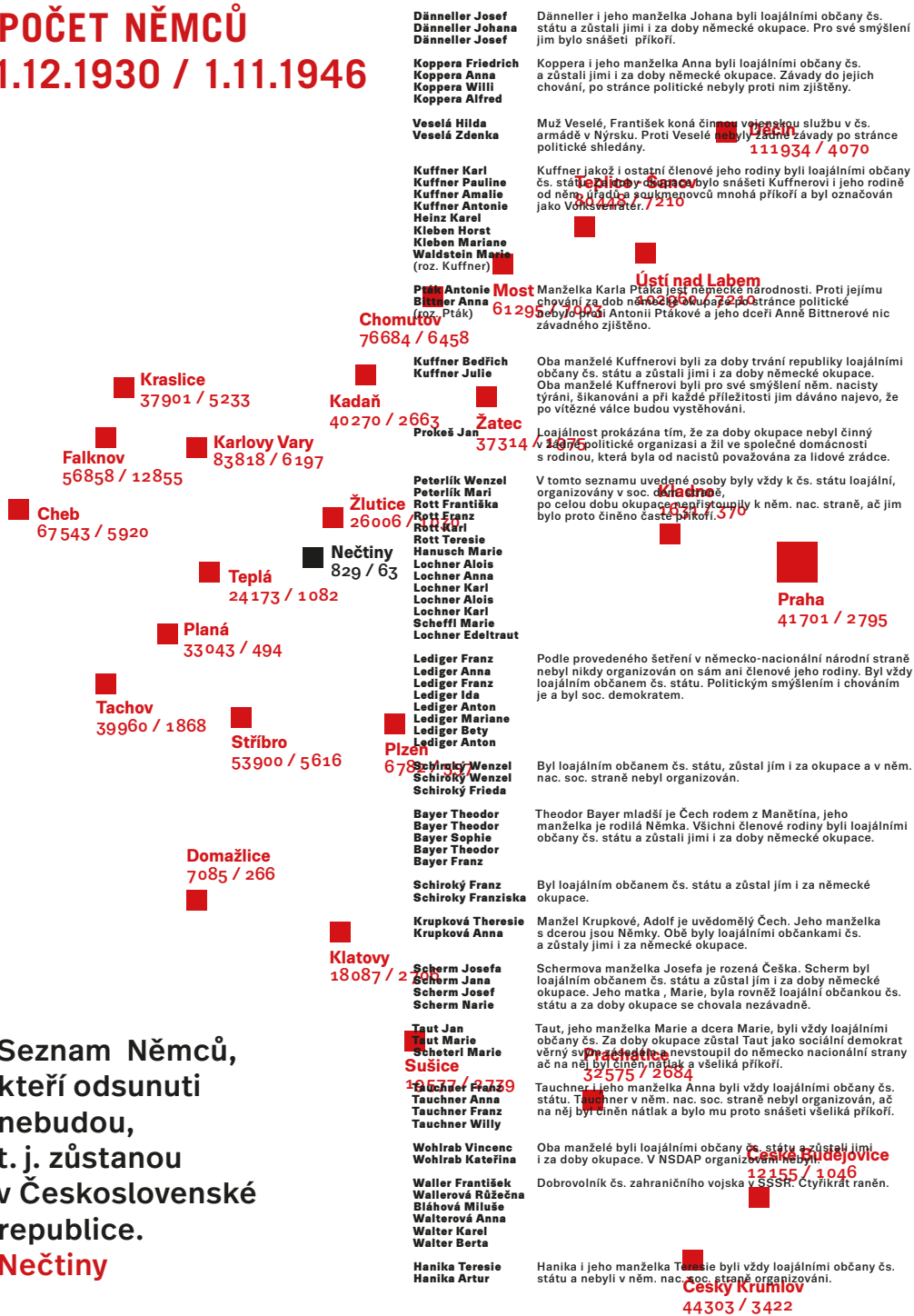
první verze plakátů před redukcí množství informací

místo vizuálního útoku došlo spíše k zahlcení.

zdroj: archiv autora

POČET NĚMCŮ 1.12.1930 / 1.11.1946

Seznam Němců,
kteří odsunuti
nebudou,
t. j. zůstanou
v Československé
republice.
Nečtiny

Dänneller Josef
Dänneller Johana
Dänneller Josef

Dänneller i jeho manželka Johana byli loajálními občany čs. státu a zůstali jimi i za doby německé okupace. Pro své smýšlení jim bylo snášeti příkoří.

Koppera Friedrich
Koppera Anna
Koppera Willi
Koppera Alfred

Koppera i jeho manželka Anna byli loajálními občany čs. a zůstali jimi i za doby německé okupace. Závady do jejich chování, po stránce politické nebyly proti nim zjištěny.

Veselá Hilda
Veselá Zdenka

Muž Veselé, František koná činnou vojenskou službu v čs. armádě v Nyrsku. Proti Veselé nebyly žádné závady po stránce politické shledány.

Kuffner Karl
Kuffner Pauline
Kuffner Amalie
Kuffner Antonie
Heinz Karel
Kleben Horst
Kleben Mariane
Waldstein Marie
(roz. Kuffner)

Kuffner jakož i ostatní členové jeho rodiny byli loajálními občany čs. státu a zůstali jimi i za doby německé okupace. Oba manželé Kuffnerovi byli pro své smýšlení něm. nacisty jako Völkerversteher.

Průša Antonie
Průša Anna
(Ptáková)

Manželka Karla Ptáka jest německé národnosti. Proti jejímu chování za dob německé okupace po stránce politické nebyly žádné závady a jeho dceři Anně Bittnerové nic závadného zjištěno.

Kuffner Bedřich
Kuffner Julie

Oba manželé Kuffnerovi byli za doby trvání republiky loajálními občany čs. státu a zůstali jimi i za doby německé okupace. Oba manželé Kuffnerovi byli pro své smýšlení něm. nacisty tyraní, šikanování a při každé příležitosti jim dávano najevo, že po vítězné válce budou vystěhováni.

Prokeš Jan

Loajlnost prokázána tím, že za doby okupace nebyl činný v žádné politické organizaci a žil ve společné domácnosti s rodinou, která byla od nacistů považována za lidové zrádce.

Peterlík Wenzel
Peterlík Mari
Rott Františka
Rott Franz
Rott Karl
Rott Teresie
Hanusch Marie
Lochner Alois
Lochner Anna
Lochner Karl
Lochner Alois
Lochner Karl
Scheffl Marie
Lochner Edeltraut

V tomto seznamu uvedené osoby byly vždy k čs. státu loajální, organizovány v soc. straně, po celou dobu okupace nepřistoupily k něm. nac. straně, ač jim bylo proto činěno časté příkoří.

Lediger Franz
Lediger Anna
Lediger Franz
Lediger Ida
Lediger Anton
Lediger Mariane
Lediger Bety
Lediger Anton

Podle provedeného šetření v německo-nacionální národní straně nebyl nikdy organizován on sám ani členové jeho rodiny. Byl vždy loajálním občanem čs. státu. Politickým smýšlením i chováním je a byl soc. demokratem.

Schiroký Wenzel
Schiroký Wenzel
Schiroký Frieda

Byl loajálním občanem čs. státu, zůstal jím i za okupace a v něm. nac. soc. straně nebyl organizován.

Bayer Theodor
Bayer Theodor
Bayer Sophie
Bayer Theodor
Bayer Franz

Theodor Bayer mladší je Čech rodem z Manětína, jeho manželka je rodilá Němka. Všichni členové rodiny byli loajálními občany čs. státu a zůstali jimi i za doby německé okupace.

Schiroký Franz
Schiroký Franziska

Byl loajálním občanem čs. státu a zůstal jím i za německé okupace.

Krupková Theresie
Krupková Anna

Manžel Krupkové, Adolf je uvědomělý Čech. Jeho manželka s dcerou jsou Němky. Obě byly loajálními občankami čs. a zůstaly jimi i za německé okupace.

Scherm Josefa
Scherm Jana
Scherm Josef
Scherm Marie

Schermova manželka Josefa je rozená Češka. Scherm byl loajálním občanem čs. státu a zůstal jím i za doby německé okupace. Jeho matka, Marie, byla rovněž loajální občankou čs. státu a za doby okupace se chovala nezávadně.

Taut Jan
Taut Marie
Scheterl Marie

Taut, jeho manželka Marie a dcera Marie, byli vždy loajálními občany čs. Za doby okupace zůstal Taut jako sociální demokrat věrný svým zásadám a nevstoupil do německo nacionální strany ač na něj byl činěn nátlak a všeliká příkoří.

Tauchner Anna
Tauchner Franz
Tauchner Willy

Tauchner i jeho manželka Anna byli vždy loajálními občany čs. státu. Tauchner v něm. nac. soc. straně nebyl organizován, ač na něj byl činěn nátlak a bylo mu proto snášeti všeliká příkoří.

Wohrab Vincenc
Wohrab Kateřina

Oba manželé byli loajálními občany čs. státu a zůstali jimi i za doby okupace. V NSDAP organizováni nebyli.

Waller František
Wallerová Růžena
Bláhová Miluše
Walterová Anna
Walter Karel
Walter Berta

Dobrovolník čs. zahraničního vojska v SSSR. Čtyřikrát raněn.

Hanika Teresie
Hanika Artur

Hanika i jeho manželka Teresie byli vždy loajálními občany čs. státu a nebyli v něm. nac. soc. straně organizováni.

KINO MANĚTÍN.

V Manětíně, 20. pros. 1945.

Tit.

Správě sběrného tábora pro Němce

v Nečtínech.

Zdejší kino v Manětíně, promítá v neděli dopoledne o 9 hodině dne 23. pros. ruský film " Člověk č. 217 " Podle přípisu Zplnomocněnce pro správu státních kin č.j. 284, jedná se o film v němž jsou předvedeny ukrutnosti kterých se dopouštěli Němci, proto doporučuje, aby tento film byl předváděn obyvatelstvu německé národnosti.

Za tím účelem Vás žádáme, zda by bylo možno mladé a zdravé osoby z tábora dopravit pěšky do Manětína, aby se sami podívali na kulturu vedoucích německého národa. Jednotné vstupné jest 3 Kčs.

Začátek přesně v 9 hodin, zařídte podle toho odchod z Nečtin. Ve 12 hodin budou účastníci opět zpět v Nečtínech.

Odpověď zašlete po p. Stehlíkovi L. z osídlovací kanceláře.

Za :

KINO MANĚTÍN

J. Holuňatý
zařízení vedoucí.

PŘÍLOHA 4

výzva z manětínského kina, 1945

dobové dokumenty jsou skvělým zdrojem informací o atmosféře své doby.

zdroj: archiv Jiřího Kapra

Okresní národní výbor v Kralovicích. III. 1
181

Č.j. 17.451-17.539/45.

Kralovice, dne ....12.1945.

Všem správním komisím

Důvěrné!

pohraničního území okresu kralovického.

Věc: Zřízení pracovního sběrného tábora pro Němce
v Nečtíněch a Zhořci.

Okresní národní výbor v Kralovicích zřizuje v obci Nečtíněch a Zhořci pracovní a sběrný tábor pro osoby německé národnosti ze zdejších pohraničních obcí.

V těchto táborech budou umístovány osoby německé národnosti, podléhající pracovní povinnosti podle dekretu č.71/45 Sb. jakož i Němci evakuovaní z obce svého dočasněho bydliště, vzhledem k tomu, že příslušné zemědělské usedlosti byly již osídleny. Tyto tábory budou organizovány tak, že každý z nich bude mít svého vedoucího, ustanoveného zdejším národním výborem. Pro přestěhování Němců z jednotlivých obcí do těchto táborů se vydávají tyto směrnice:

Pro umístění v táborech přicházejí především v úvahu němečtí uprchlíci z východních území, dále osoby ve zdejšího pohraničního území usedlé, avšak jejichž usedlosti byly již osídleny, a osoby, které jsou z jakýchkoliv důvodů v obci nepohodlné.

Při stěhování těchto osob do tábora, nesmí býti činěny překážky v tom, aby si s sebou vzaly řádné vybavení šatstvem, prádlem a obuví a jinými potřebnými součástkami oděvu a drobného domácího zařízení.

Podotýká se, že nemá jim býti také bráněno, aby si s sebou vzaly část movitého majetku, jehož je třeba k ukojení životních potřeb nebo k osobnímu vykonávání zaměstnání. Rovněž je žádoucí, aby jim bylo umožněno, vzít si s sebou veškeré zásoby hotových potravin, dále ~~potřebnou~~ potřebnou zásobu dřeva.

Bližší o těchto otázkách projedná vždy v obci ustanovený velitel tábora, který také určí den, kdy z které obce bude odsun do tábora prováděn.

Dopravu odsunu osob, nechť obstará místní správní komise pomocí potahů z obce, při čemž za tyto potahy nebude poskytována náhrada, takže přijdou k tíži národních správou neb přidělců půdy.

Pro přemístování do tábora nebudetež vybírány osoby nemocné, přestárlé, matky s nemluvňaty a ženy těhotné.

Každá místní správní komise, nechť urychleně připraví v bližší době seznam rodin a osob, připadajících v úvahu pro umístění v táborech. Při tom nechť je si vědoma toho, že pro nedostatek táborů nepřicházejí v úvahu všichni Němci, nýbrž jen nejnútnejší případy.

S prováděním odsunu vyčkají správní komise pokynů příslušného velitele tábora. Osoby, které zatím nebudou umístěny v táborech mohou býti vhodným způsobem soustředěny v obci, v těch usedlostech, které nebyly osídleny. Toto soustředování musí se dít tak, aby nedošlo k ne zdravému a nedůstojnému přehlcování místností.

II expedice. *na api o.*

.1.

PŘÍLOHA 5

Zřizovací dokument internačního pracovního tábora pro Němce
v Nečtíněch, 1945

faksimile archivních dokumentů složily jako grafický prvek
u některých nerealizovaných návrhů.

zdroj: SOkA Plzeň-sever se sídlem v Plasích. fond: Okresní úřad Kralovice

NEČTINY 1946

Okresní národní výbor v Kralovicích.

III. 1
181

Č.j. 17.481-17.539/45.

Kralovice, dne ....12.1945.

Všem správním komisím v obcích v území pohraničnické území okresu kralovického.

Věc: Zřízení pracovních táborů pro Němce v Nečtíněch a Zhořci.

ZŮSTALA OSMINA PŮVODNÍHO POČTU OBYVATEL (41 ČECHŮ Z 41 A 74 NĚMČŮ Z 824)

Okresní národní výbor v Kralovicích zřizuje v obci Nečtíněch a Zhořci pracovní a sběrný tábor pro osoby německé národnosti ze zdejšího pohraničnického území. Osoby německé národnosti, podléhající pracovní povinnosti podle uskutečnění č. 71/45 Sb. jakož i Němci evakuovaní z obce svého dočasného bydliště, vzhledem k tomu, že příslušné zemědělské usedlosti byly již osídleny. Tyto tábory budou organizovány tak, že každý z nich bude mít svého vedoucího, ustanoveného zdejším národním výborem. Pro přestěhování Němců z jednotlivých obcí do těchto táborů se vedoucí tyto směrnicí.

NEODSUNUTÉ NĚMECKÉ RODINY BYLY VYSTĚHOVÁNY DO VNITROZEMÍ

Místní správní komise musí především v úvahu německé uprchlické území, kde osoby ze zdejšího pohraničnického území usedlé, avšak jejichž usedlosti byly již osídleny, a osoby, které jsou z jakéhokoli důvodu nepohodlné. Při stěhování těchto osob musí být učiněny překážky v tom, aby si sebou vzaly řádné vybavení šatstvem, prádlem a obuví a jinými potřebnými součástkami, oděvu a drobného domácího zařízení. Příkladně, že nemají být také blázniví, aby si s sebou vzali čest svého majetku, jež lze získat jen v životních potřebách nebo k osobnímu vykonávání zaměstnání. Rovněž je žádoucí, aby jim bylo umožněno, vzít si s sebou veškeré zásoby hotových potravin, dále ~~základní~~ potřebnou zásobu dleva. ~~základní~~ ližák, dle potřeby prostředků, žijí v obci ustanovení velitele tábora, který také určí den, kdy z které obce bude odsun do tábora prováděn.

Dopravu odsunu osob, nechť obstará místní správní komise pomocí potahů z obce, při čemž za tyto potahy nebude poskytována náhrada, takže přijdou k tíži národních správců neb přidělců půdy.

DO ROKU 1955 ZBOŘENO 73 OPUSTĚNÝCH STAVĚNÍ (1/3 OBCE)

Pro přemístění do tábora nebudou připraveny osoby, které přestěhování nemohou vykonat. Každá místní správní komise musí se ujistit, že v bližší době se svým rodinám a osobám, připadajících v úvahu pro umístění v táborech, mohou být poskytnuty podmínky, že pro vedoucího tábora nepřicházejí žádné výhody, které by mohly být nevhodněji pány. S prováděním odsunu vyčkají správní komise pokynů příslušného velitele tábora. Osoby, které zatím nebudou umístěny v táborech, mohou být vhodným způsobem soustředěny v obci, v těch usedlostech, které nebyly osídleny. Toto soustředění musí se činit tak, aby nedošlo k ne zdravému a nedůstojnému přepínování místnosti.

II expedice. *na apio.*

./.

PŘÍLOHA 6

Nerealizovaný návrh

faksimile archivních dokumentů složily jako grafický prvek u některých nerealizovaných návrhů.

zdroj: archiv autora

Waggon Nr. 22

číslo	Jméno a příjmení Name Namen	Stáří Age Alter	Pohlaví Sex Geschlecht	Národnost Nationality Nationalität	Trvalé bydliště Permanent residence Ständige Wohnort	Zaměstnání Occupation Beruf	Kam by si přál odjet? Desires to go to? Wünscht gehen auch?	Poznámka Note
	Buberl Antonia	62	W	Germany	Rabštejn	household	Bayern	
2	Buberl Jos.	60	M	"	"	butner	"	
3	Buberl Antonia	38	W	"	"	household butner	"	
4	Buberl Franz	32	M	"	"	agriculturis	"	NSDAP, fanat. nacist.
5	Buberl Anna	30	W	"	"	household	"	
6	Buberl Wilh.	18	M	"	"	student	"	
7	Buberl Else	10	W	"	"	"	"	
8	Buberl Franz	4	M	"	"	"	"	
9	Kopera Jos.	77	M	"	Heřtín	"	Württemberg	
10	Januschkowetz Hedwig	47	W	"	"	household	"	
11	Lenhart Marie	40	W	"	"	"	"	
12	Januschkowetz Marie	18	W	"	"	tailor ladies	"	
13	Lenhart Manfr.	6	M	"	"	"	"	
14	Müller Marie	66	W	"	"	agriculturis	Bayern	
15	Träger Rud.	12	M	"	"	"	"	
16	Träger Pauli	37	W	"	"	agriculturis	"	
17	Träger Waldtraud	4	W	"	"	"	"	
18	Klitzl Karl	51	M	"	"	Buter	"	NSDAP, fanat. nacist.
19	Klitzl Agnes	47	W	"	"	household	"	
20	Klitzl Marie	24	W	"	"	employees	"	
21	Klitzl Ingrid	1	W	"	"	"	"	
22	Paspa Leopold	140	W	"	"	household	"	
23	Paspa Hans	7	M	"	"	"	"	
24	Paspa Franz	4	M	"	"	"	"	
25	Kuffner Ed.	70	M	"	"	Butner	"	
26	Kuffner Anna	52	W	"	"	household	"	NSDAP, pro- pagat. Na- cist.
27	Witopil Franz	150	W	"	Rabštejn	"	"	
28	Witopil Ilse	21	W	"	"	nurse	"	
29	Ebert Joh.	67	M	"	Heřtín	"	"	
30	Träger Leopold	14	W	"	"	"	"	

PŘÍLOHA 7

Jmenný seznam v průvodním dokumentu druhého transportu Němců z Nečtin a okolí, vagon č. 22, 1946

Transport mířil do americké okupační zóny, proto jsou povolání účastníků uvedena v angličtině. Kolonka vpravo sloužila k indikaci členů SdP či NSDAP.

Přepis seznamů posloužil jako základ plakátu č. 6.

zdroj: SOkA Plzeň-sever se sídlem v Plasích. fond: Okresní úřad Kralovice

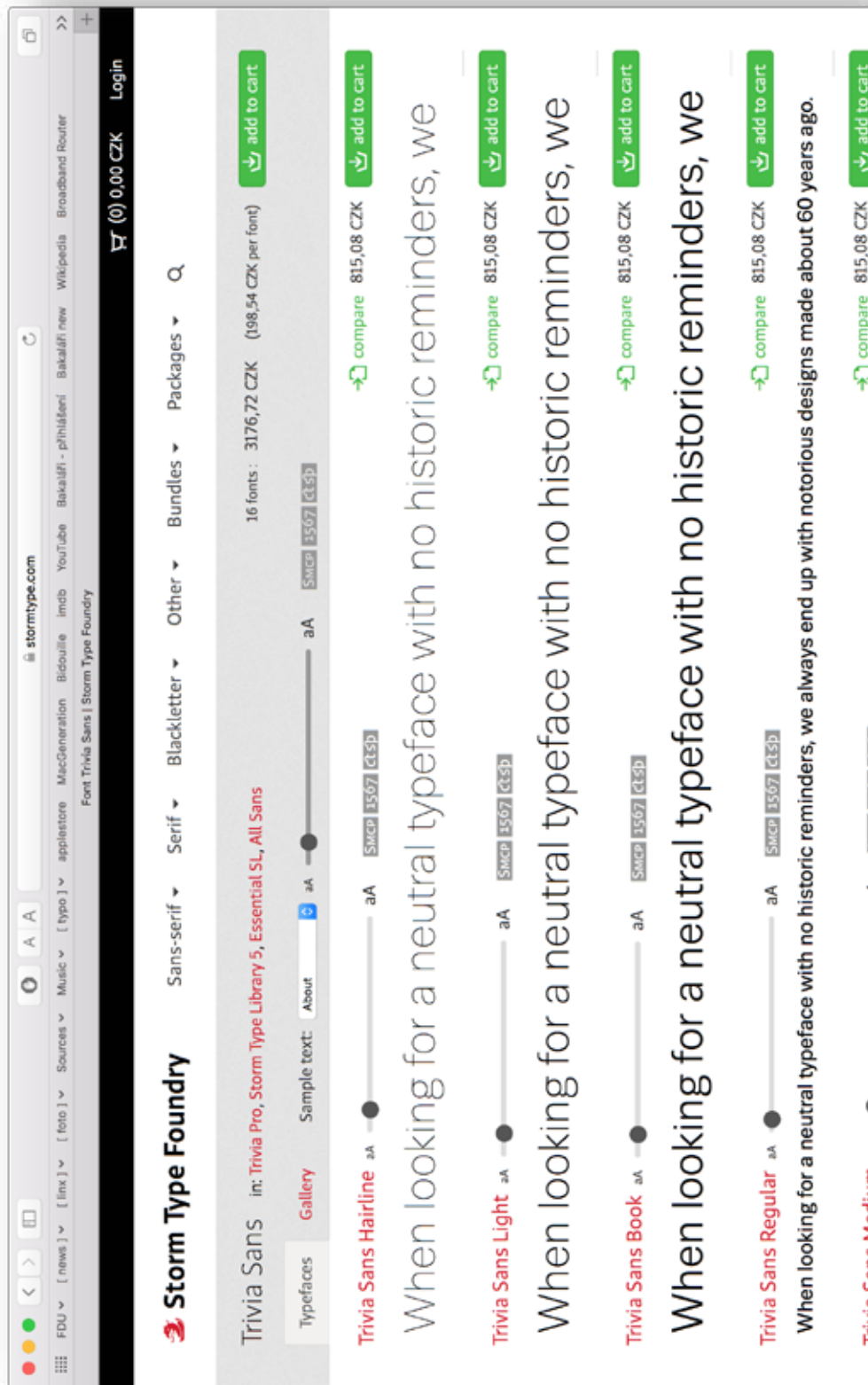

PŘÍLOHA 8

Trade Gothic Bold

Písmo Jacksona Burkeho je v mé práci použito na titulky a citáty.

zdroj: FontShop.com

PŘÍLOHA 9

Trivia Sans

Písmo Františka štorma je v řezech Regular, Medium, Bold a Black používáno pro texty. Zkušební text u posledního řezu dokazuje, že František je vždy nejméně o krok napřed.
zdroj: stormtype.com

Úřad národní bezpečnosti
Valitelsství stanice Nečtiny, okres Kralovice.

Nečtiny, 24. srpna 1945 19

Nečtiny

Seznam

Němců, kteří odsunuti nebudou, t. j. zůstanou v československé republice

Číslo sez.	Jméno a příjmení	Data narození, den měsíc, rok.	Zaměstnání	Loyalnost prokázána a po- tvrzena.
1	Franz Lediger	4.2.1891y	zemědělec	Podle provedeného šetře- ní v německé nacionalitě na roční straně nebyl nikdy organizován on sam ani člen nové jeho rodiny. Byl vždy loyálním občanem čs. státu. Politickým smýšlením i cho- vaním je a byl <u>soo. demokra- tem.</u>
2	Anna Lediger	1.7.1897y	domácnost	
3	Franz Lediger	5.5.1930y	syn	
4	Ida Lediger	28.10.1931y	dcera	
5	Anton Lediger	9.10.1933y	syn	
7	Mariane Lediger	28.9.1939y	syn	
8	Bety Lediger	28.5.1926y	dcera	
9	Anton Lediger	12.4.1886y	otec	
10	Wenzel Schiroky	11.11.1887y	rolník	
11	Wenzel Schiroky	22.11.1930y	syn	
12	Frieda Schiroky	21.11.1927y	dcera	
13	Theodor Bayer	29.10.1875y	otec	Theodor Bayer mladší je čechem rodem z Manětína, jeho manželka je rodila Němka. Všichni členové rodiny by- li loyálními občany čs. státu a zůstali jim i doby německé okupace.
13	Theodor Bayer	6.12.1899y	rolník	
14	Sophie Bayer	29.4.1902y	domácnost	
15	Theodor Bayer	21.11.1933y	syn	
16	Franz Bayer	14.4.1939y	syn	
17	Franz Schiroky	14.5.1893y	rolník	Byl loyálním občanem čs. státu a zůstal jim i za ně- mecké okupace.
18	Franziska Schiroky	1.9.1885y	domácnost	
19	Therésie Krupková	10.5.1882y	domácnost	Manžel Krupkové, Adolf, je- ště žije v Německu. Jeho manželka s dcerou jsou Němky. Obě byly loyálními občankami čs. a zů- staly jim i za německé oku- pace.
	Anna Krupkové	21.12.1907y		

PŘÍLOHA 10

Jmenný seznam s potvrzením lojality u rodin, které byly vyřazeny z odsunu, 1945

přepis seznamů neodsunutých Nečtičanů byl použit na plakátě č. 7.

zdroj: SOkA Plzeň-sever se sídlem v Plasích, fond: Okresní úřad Kralovice

Z á p i s.

Sepsaný dne 2. dubna 1946 v kanceláři sběrného střediska v Nečtínech pro odsun Němců, který bude proveden dne 3. dubna 1946

Technické přípravy pro odsun:

Většina odsunovaných byla již delší dobu ve sběrném středisku soustředěna, neboť usedlosti musely být uvolňovány při osídlování. Ostatním bylo předem oznámeno, že mají být odsunuti, většina se přihlásila k odsunu dobrovolně.

Při soustřeďování byli Němci vždy táborem lékařem prohlédnuti a odhmýseni práškem DDT.

Po celou dobu jejich pobytu ve středisku obdrželi teplé jídlo podle dávek, jež jsou pro civilní německé obyvatele dle platných nařízení určeny.

Místnosti, v nichž byli Němci ubytováni, byly vytápěny kamny. Všem evakuantům bylo vyplaceno podle platných předpisů 1000.- /jedentisíc/ říšských marek na osobu. Výplata byla provedena dne 1. dubna 1946 ve sběrném středisku v Nečtínech.

SNB a důchodkový kontrolní úřad v Manětíně provedly svými orgány dne 30. a 31. března 1946 prohlídku zavazadel a osob ve sběrném středisku v Nečtínech.

Evakuanti a jejich zavazadla jsou opatřeny viditelnými čísly příslušného vagonu. Část Něm. evakuantů, k transportu určených, měla možnost nakoupit si na dobu 7 dnů potraviny na potravinové lístky. Ti evakuovaní, kteří byli již delší dobu ubytováni ve sběrném středisku v Nečtínech a potravinových lístků neměli, dostali potraviny na účet sběrného střediska. Tato zásoba jest u mnohých osob překročena.

Zavazadla váží 50 kg až 100 kg na osobu a někteří z odsunovaných Němců vzali s sebou i své nářadí a náčiní, jež k vykonávání svého povolání potřebují. Krejčí a švadleny, kteří se prokázali živnostenskými listy, mohli si vzít i šicí stroj s sebou. V některých případech byla zavazadla doplněna předměty, které se nacházely ve skladišti střediska, na příklad prádlo, obuv, šatstvo.

Evakuovaní jsou výhradně sudetští Němci, jejich totožnost byla prokázána.

Každý z Němců byl lékařsky prohlédnut jedním ze třech německých lékařů za současné kontroly jednoho českého lékaře. Prohlídka byla provedena 25., 26. a 27. března 1946. Podle připojeného lékařského vysvědčení byli všichni shledáni k transportu schopnými.

Dne 1. dubna 1946 byli všichni k odsunu určeni Němci zaprášeni práškem DDT.

Vybavení transportu:

Vlak sestává ze 40 vagonů, 1 sanitního vozu a 1 vagonu se zásobami, v němž jsou zásoby pro 3 dny podle připojené listiny pro transport uskladněny. 30 osob se zavazadly jest vždy v jednom vagoně umístěno.

Osoby a zavazadla mají čísla.

V každém vagoně jest 50 kg uhlí, potřebné dříví, svíčky neb lampy, chlorové vápno, nádoba s vodou a 1 prázdná nádoba pro výkaly dětí. Transport doprovází 2 německé sestry, které se do sběrného střediska v Nečtínech vrátí.

S Němci k transportu určenými bylo po celou dobu jejich pobytu ve středisku nakládáno slušně a humánně, takže nebyl nikdy dán důvod ke stížnosti.

Tento Zápis byl všem evakuantům přečten a nato zástupci Němců podepsáni, kteří správnost hořejších udání potvrzují.

Styčný důstojník:

Referenti evakuovaných: *Leit*

Velitel transportu:

Zástupci Němců:

*Johann Kukosch
Rausch
Johanna Hanika*

KOLIK JICH BUDE MUSET ODEJÍT?

~~1 000 000~~
1940

~~2 000 000~~
1943

2 800 000
1945

**NEMŮŽEME ŽÍT S NĚMCI...
MEZI NÁMI NEMOHOU NĚMCI VÍCE ŽÍT A CHODIT,
PROTOŽE PO PRÁVĚ NABYTÉ KRVAVÉ A BOLESTNÉ
ZKUŠENOSTI BYCHOM SI NEMOHLI BÝT JISTI,
ŽE MEZI NÁMI NECHODÍ VRAHOVÉ. JEDEN Z NÁS MUSÍ
Z TĚTO ZEMĚ PRYČ
– BUĎ NĚMCI, NEBO MY –
ALE PROTOŽE JE TO ZEMĚ ČESKÁ A PROTOŽE
MY JSME ZVÍTĚZILI, MUSÍ PRYČ ONI!**

PROKOP DRTINA 19.5.1945

PŘÍLOHA 13

Plakát č. 1

zdroje:

statistiky ARBURG, Adrian von; STANĚK, Tomáš (edd.). Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945–1951, Díl I., Středokluky: Zdeněk Susa, 2010, str 208

výrok DRTINA, Prokop. Československo můj osud, sv. 2, kniha 1, Praha: Melantrich 1992. str. 63-64

Nečtiny 1945

nadmořská výška **482 m**
rozloha **582 ha**

starosta **Josef Rohra**

stavení **194**

obyvatel **864**
německé národnosti **823**
ve válce padlo **66**

české národnosti **41**

„PŮJDE
O ODGERMANIZOVÁNÍ
JMEN, KRAJŮ, ZVYKŮ
PŮJDE O VŠECHNO,
CO SE VŮBEC
ODGERMANIZOVAT DÁ.“

EDVARD BENEŠ 17.6.1945

■ Česká stavení

PREZIDENTSKÉ DEKRETY 1945

5/1945 Sb. částka: 4: Dekret presidenta o neplatnosti některých majetkových právních jednání z doby nespolehlivosti a o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a některých organizací a osob
12/1945 Sb. částka: 7: Dekret presidenta o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa

NESPOLEHLIVOST ODNĚTÍ OBČANSTVÍ

28/1945 Sb. částka: 14: Dekret presidenta o osídlení zemědělské půdy Němců, Maďarů a jiných nepřátel států českými, slovenskými a jinými slovenskými zemědělci
33/1945 Sb. částka: 17: Ústavní dekret presidenta o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské

VYVLASTNĚNÍ

71/1945 Sb. částka: 32: Dekret presidenta o pracovní povinnosti osob, které pozbyly československého státního občanství

PRACOVNÍ POVINNOST

dekrety presidenta republiky, je označení dekretů vydaných v exilu prezidentem Československé republiky Edvardem Benešem během druhé světové války a krátce po jejím skončení na osvobozeném území Československa po dobu, kdy nebylo možné vykonávat zákonoděrnou moc skrze Národní shromáždění. Prezident vydal ústavní dekrety s právní silou ústavních zákonů a dekrety, které mají sílu zákona. Ve Společné sbírce zákonů bylo publikováno 98 dekretů presidenta a 7 dekretů bylo dodatečně republikováno.

právní úpravě statutu německého obyvatelstva je věnováno několik z nich.

108/1945 Sb. částka: 48:
Dekret presidenta o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondch národní obnovy

ZNÁRODNĚNÍ

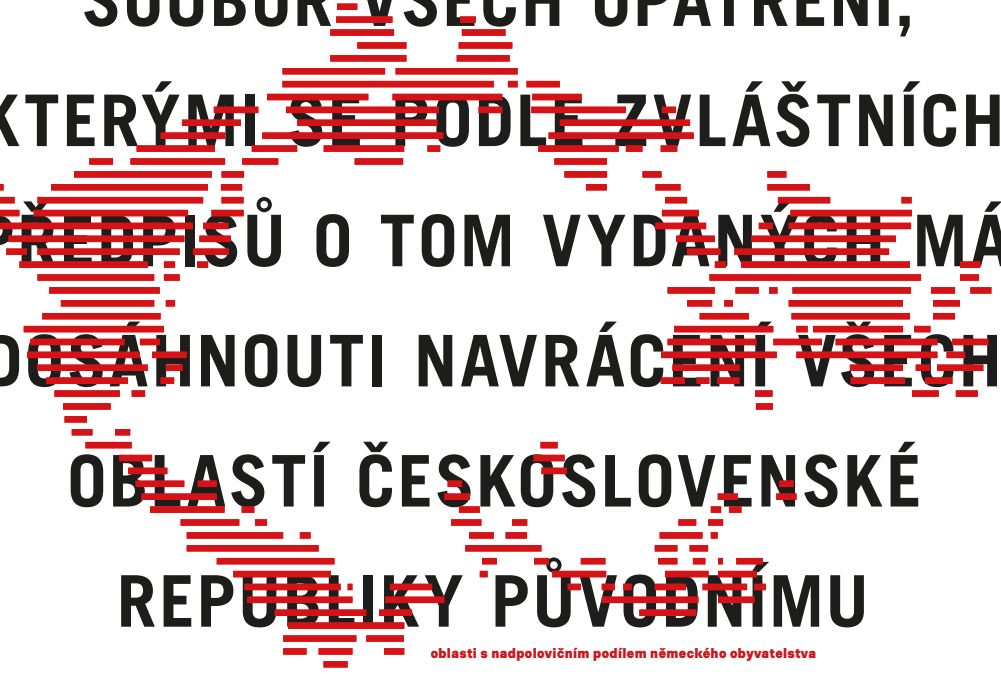
122/1945 Sb. částka: 53: Dekret presidenta o zrušení německé university v Praze
123/1945 Sb. částka: 53: Dekret presidenta o zrušení německých vysokých škol technických v Praze a v Brně

137/1945 Sb. částka: 57:
Ústavní dekret presidenta o zařazení osob, které byly považovány za státně nespolehlivé, v době revoluční

DETENCE

§ 1

**VNITŘNÍM OSÍDLENÍM SE ROZUMÍ
SOUBOR VŠECH OPATŘENÍ,
KTERÝMI SE PODLE ZVLÁŠTNÍCH
PŘEDPISŮ O TOM VYDANÝCH MÁ
DOSÁHNOUTI NAVRÁCENÍ VŠECH
OBLASTÍ ČESKOSLOVENSKÉ
REPUBLIKY PŮVODNÍMU
SLOVANSKÉMU ŽIVLU.**

oblasti s nadpolovičním podílem německého obyvatelstva

DEKRET PREZIDENTA REPUBLIKY 17.7.1945

O OSÍDLENÍ ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY NĚMCŮ, MAĎARŮ A JINÝCH NEPRÁTEL STÁTU
ČESKÝMI, SLOVENSKÝMI A JINÝMI SLOVANSKÝMI ZEMĚDĚLCI

PŘÍLOHA 16

Plakát č. 4

zdroje:

text Poslanecká sněmovna ČR, dostupné online: www.psp.cz/docs/laws/dek/ [20. 4. 2018]

mapa podle ARBURG, Adrian von; STANĚK, Tomáš (edd.). Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945–1951, Díl I., Středokluky: Zdeněk Susa, 2010, str 30.

24.1.1946
—
29.10.1946

nákladní vagón

zavřené, kryté vozy běžné stavby (lidově
zetka) – především k přepravě kusových
zásilek a paletizovaného zboží vyžadujícího ochranu před povětrností

kapacita: 30 osob

počet vagónů na vlak: 40

délka cesty: až tři dny

konečná zastávka: americká či sovětská okupační zóna

ODSUNUTO
2 256 000 LIDÍ

PŘÍLOHA 17

Plakát č. 5

zdroje:

statistika *wikipedie*, dostupné online: https://cs.wikipedia.org/wiki/Vys%C3%ADden%C3%AD_Němců_z_Československa [20. 8. 2018]

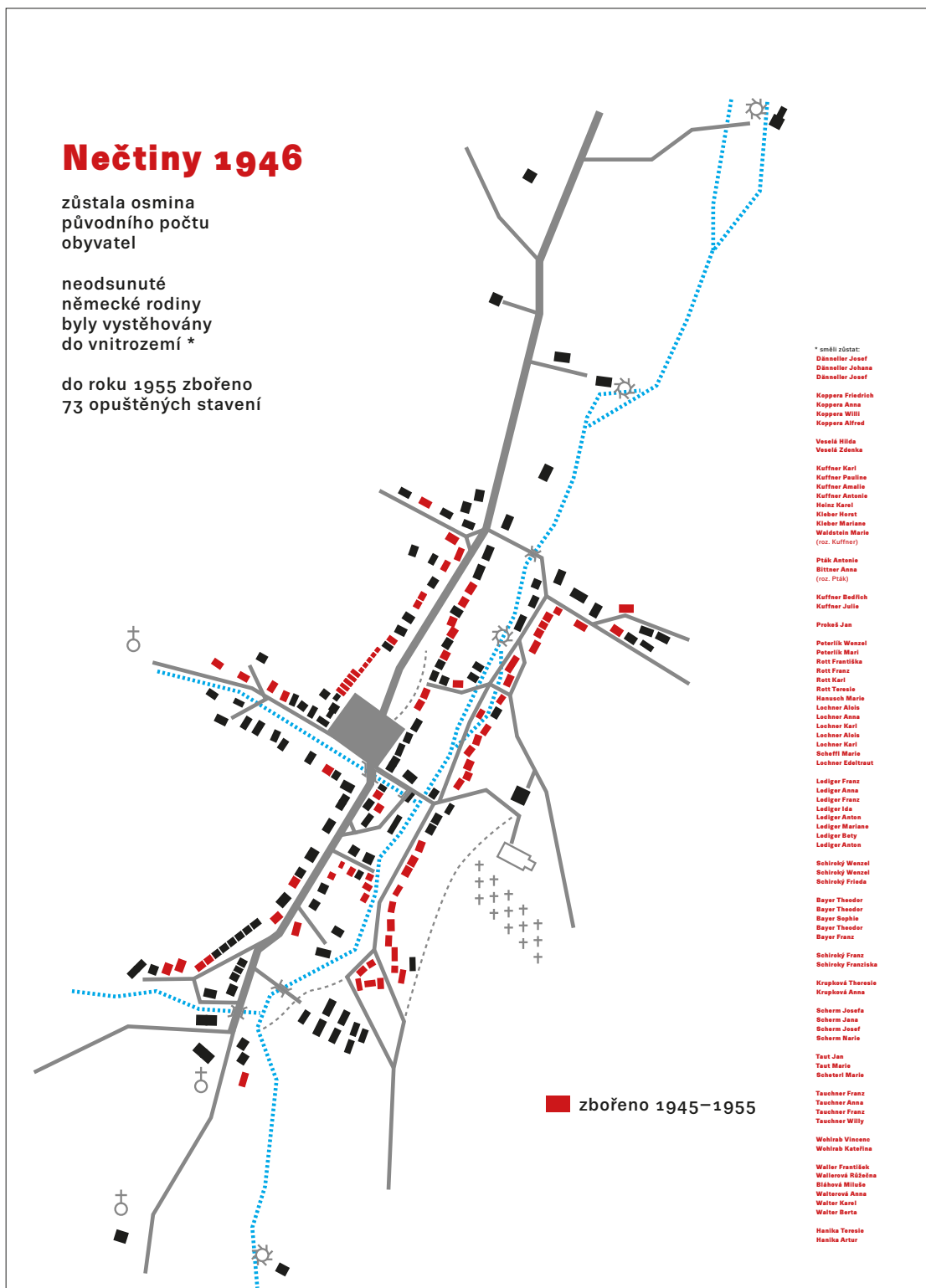

Nečtiny 1946

zůstala osmina
původního počtu
obyvatel

neodsunuté
německé rodiny
byly vystěhovány
do vnitrozemí *

do roku 1955 zbořeno
73 opuštěných stavení

PŘÍLOHA 19

Plakát č. 7

zdroje:

statistika a mapa archiv a podklady Jiřího Kapra

jména SOKA Plzeň-sever se sídlem v Plasích. fond: Okresní úřad Kralovice

- b) na osoby, které prokáží, že si podaly do 10. února 1946 žádost o zachování československého státního občanství podle § 2, odst. 1 a 2 ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. a kterým bylo vydáno osvědčení podle vzoru B výše citovaného oběžníku min. vnitra z 24. srpna 1945 o prozatímním zachování československého státního občanství, pokud nebyla jejich žádost zamítnuta;
- c) na manželky a nezletilé děti československých státních občanů, žádající podle § 3 a § 4, odst. 2 úst. dekretu č. 33/45 Sb. o vrácení československého státního občanství, kterým bylo vydáno osvědčení podle vzoru C výše cit. oběžníku min. vnitra, pokud jejich žádost nebyla zamítnuta; odsun se nevztahuje dále také na manžele (jejich nezletilé děti) žen české a slovenské národnosti (československých státních občanek), pokud jejich žádost o udělení československého státního občanství nebyla zamítnuta;
- d) na Němce, kteří se v době zvýšeného ohrožení republiky (§ 16 úst. dekretu prezidenta republiky ze dne 19. června 1945, č. 16 Sb., o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudcích), přimísili v úředním úřadě za český nebo slovenský (§ 1, odst. 3 úst. dekretu prezidenta republiky č. 33/45 Sb.) a kterým bylo podle ustanovení odst. 2 výše citovaného oběžníku min. vnitra vydáno osvědčení o československé státním občanství.

Osoby uvedené svrchu pod písmenami a) — d) budou v evidenciích listůch a seznamech pečlivě ověřeny podle dále uvedeného bodu 1. vyznačeny zvlášť vyznačeny.

A. Práce přípravné.

Okresní národní výbory vypracují podle pokynů příslušných oblastních orgánů ministerstva vnitra a za spolupráce oblastních osídlovacích úřadů a orgánů pověřených prováděním zemědělského osídlování jakož i místně příslušných úřadů ochrany práce s největším urychlením společný podrobný plán odsunu pro příslušnou oblast v němž stanoví osobní a místní pořadí odsunu.

Podrobný plán odsunu.

1. Pro stanovení pořadí osobního a jakém pořadí budou jednotlivé osoby do sběrného střediska vybírány, jest podkladem kartotéka evidenčních listků podle výnosu min. vnitra ze dne 5. listopadu 1945 č. B-300/1183 a jmenový soupis všech osob německé národnosti, jehož sestavení bylo uloženo všem okresním národním výborům (okr. správním komisím) oběžníkem ministerstva vnitra č. B-300/116 ze dne 28. července 1945 doplněným oběžníkem č. B-300/411 ze dne 27. srpna 1945.

Osobní pořadí odsunu.

V evidenčních listcích a ve jmenovém soupisu jsou osoby německé národnosti rozříděny v určité kategorie tak, aby osoby obtížnější nebo nebezpečnější mohly být odsunuty dříve než osoby ostatní.

V zásadě provádí se odsun v pořadí těchto kategorií a sice nejříve rodiny s větším počtem dětí.

Odsuvnou jednotkou je rodina. Spadají-li jednotliví členové těžké rodiny do různých odsuvných kategorií, posílá se tato rodina v pořadí kategorie toho jejího člena, který spadá do kategorie nejvyššího, t. j. označené nejvyšším číslem výjma čís. 8.

V každém případě budiž bedlivě dbáno toho, aby odsunem nebyl ohrožen chod takových výrobních nebo provozních odvětví, která jsou pro hospodářský život zvláště důležitá (na př. zemědělství, těžba uhlí, veřejná doprava a pod.).

Zajištění provozu důležitých výrobních odvětví

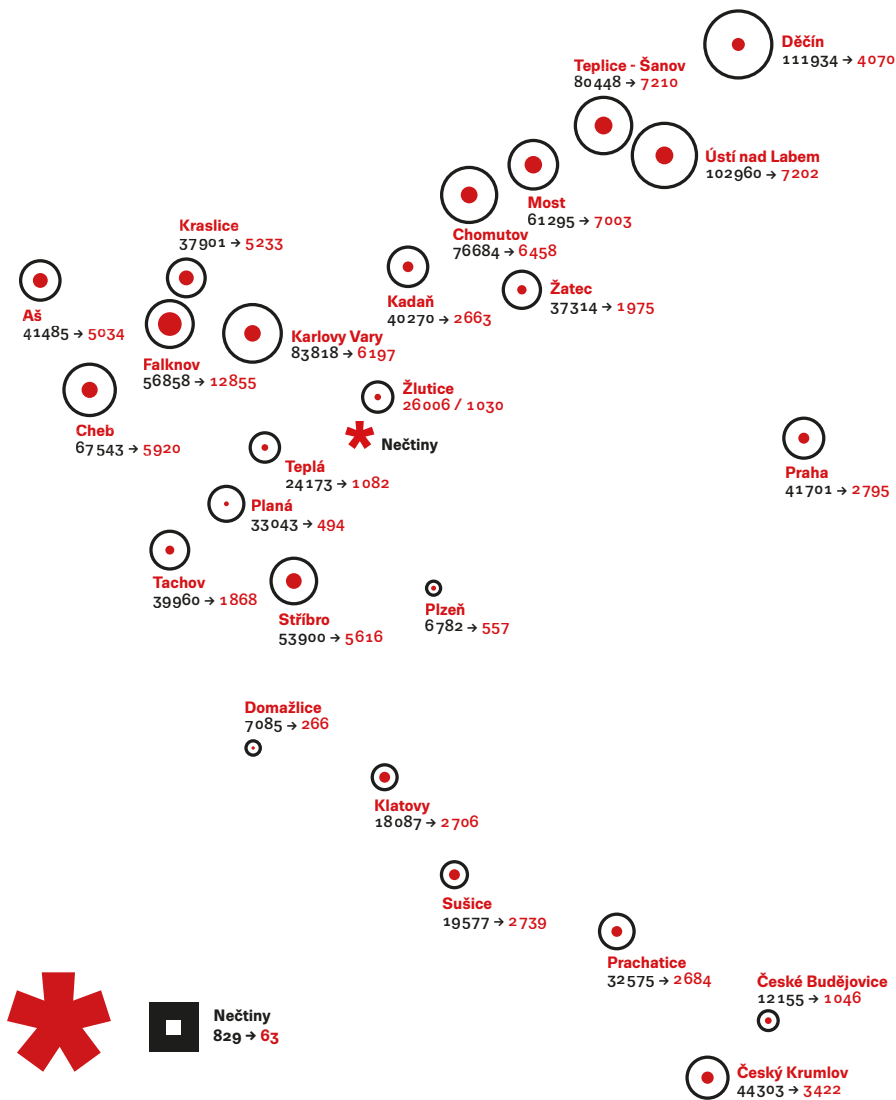
Které podniky, ústavy a pod. vyžadují tohoto zvláštního ohledu, sdělí okresním národním výborům osídlovací úřad.

Němečtí zaměstnanci těchto podniků, kteří budou uznáni za síly zvláště kvalifikované nebo za odborníky — specialisty a tudíž pro provoz podniku za naprosto nepostradatelné a té doby za nenahraditelné, směji být odsunováni jen podle zvláštních směrnic, které budou svého času vydány ministerstvem vnitra na návrh osídlovacího úřadu v dohodě s věcně příslušnými ministerstvy.

POČET NĚMECKÝCH OBYVATEL V ČESKÉM POHRANIČÍ

1.12.1930 (sčítání lidu) → 1.11.1946 (dokončený odsun)

**DO ROKU 1955 ZANIKLO
333 OPUŠTĚNÝCH OBCÍ**

**POČET OBYVATEL V ČR
VYROVNAL ÚBYTEK
Z ODSUNU PO 72 LETECH
NA JAŘE 2018**

Dům v Novém Městečku u Nečtin, který jsem chtěl koupit.
Byl ale v moc špatném stavu...

**V ZEMI JE EVIDOVÁNO
130 000 REKREAČNÍCH
OBJEKTŮ**

PŘÍLOHA 22

Plakát č. 10

zdroje:

statistika ARBURG, Adrian von; STANĚK, Tomáš (edd.). *Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945–1951, Díl II. sv. 1, Středokluky: Zdeněk Susa, 2011, Český statistický úřad. dostupné online:*

https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_lide

<https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo-domy-byty-a-domacnosti-podle-scitani-lidu-domu-a-bytu-2011-cr-kraje-okresy-so-orp-spravni-obvody-prahy-a-mesta-sidla-so-orp-2011-egrhq6c4dz> [20. 4. 2018]

foto archiv autora

Co je mi nejvíce líta, je fakt, že po tom, co jsme těm lidem všechno sebrali, co jsme je posílali pryč do země, se kterou kromě jazyka neměli nic společného, a že po tom všem v nás ještě zůstala obrovská nenávisť.

To je bohužel věc, kterou ani po čtvrtstoletí grafické praxe nedokážu vizuálně vyjádřit.